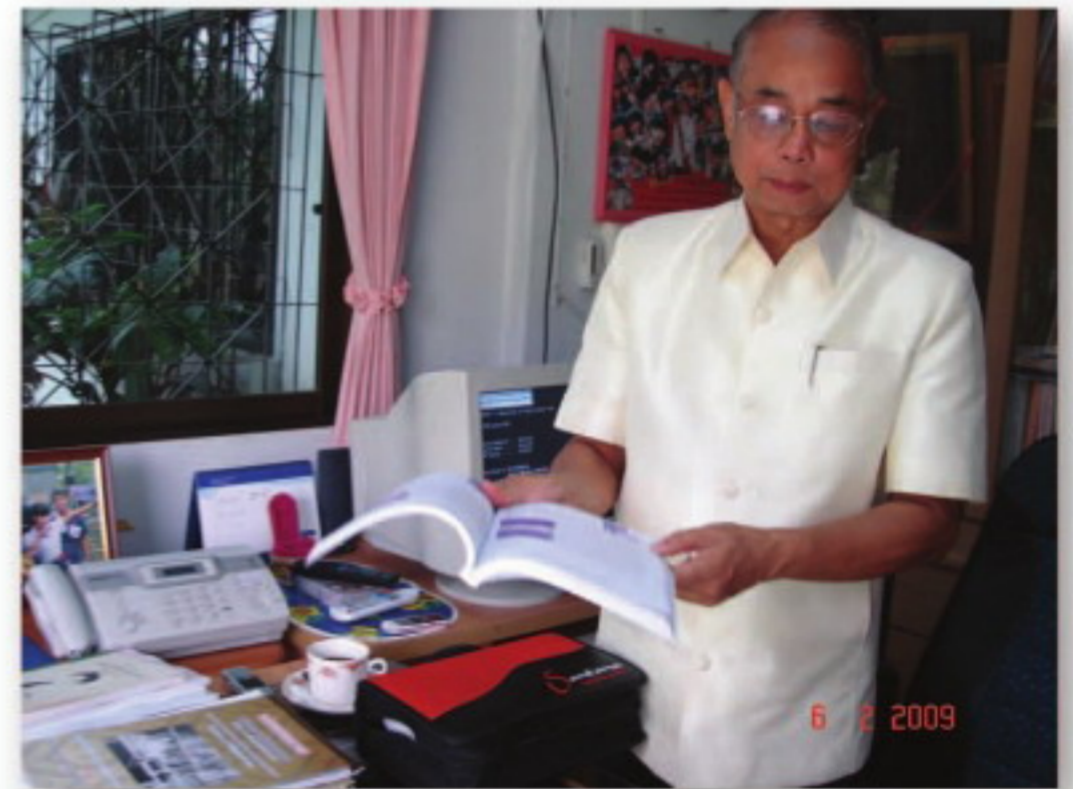

ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น)

นายสันติ สกัษราช

ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น)

คำประกาศเกียรติคุณ

นายสันติ อภัยราช

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น)

ครูสันติ อภัยราช เกิดเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ที่จังหวัดกำแพงเพชร มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น ได้เริ่มสร้างสรรค์และพัฒนางานที่มีคุณค่าต่อการศึกษาจำนวนมาก โดยศึกษาค้นคว้า เขียนและรวบรวมวรรณกรรมท้องถิ่น เช่น เรื่องทุ่งมหาธาต งานวิจัยเรื่องการแสดงพื้นบ้านของชุมชนโบราณกำแพงเพชร จัดทำหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนรู้พัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เพื่อเป็นมรดกทางภาษาและ วัฒนธรรมที่มีคุณค่าต่อวงวรรณกรรม ด้วยความเสียสละและมุ่งมั่นให้ผู้เรียน ชุมชน ได้ตระหนักถึงคุณค่าและร่วมอนุรักษ์สืบสานภาษาและวรรณกรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

การที่ครูสันติ อภัยราช ได้นำความรู้ด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น) ที่ตนเองได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบ ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านภาษาและวรรณกรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๒

นายสันติ อภัยราช

คุรุภูมิปัญญาไทย

ด้านภาษาและวรรณกรรม

(วรรณกรรมท้องถิ่น)

ชีวิต การศึกษา การเรียนรู้ และการทำงาน

ครูสันติ อภัยราช เกิดที่จังหวัดกำแพงเพชร เริ่มสนใจวรรณกรรมตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และเมื่อศึกษาต่อระดับปริญญาตรี จึงเลือกเรียนภาษาและวรรณกรรม ด้วยความเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน จึงได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเรียนรู้ด้านภาษาและวรรณกรรม จากการอ่าน การรับฟังเรื่องราวจากปราชญ์ท้องถิ่น และจากการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร กอปรกับแรงบันดาลใจที่ต้องการเห็นเยาวชนทุกคนในชุมชนเกิดความรักหวงแหน ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของบ้านเมืองและท้องถิ่นของตน ครูสันติจึงอุทิศตนอุทิศเวลาทำการศึกษาค้นคว้า ลงพื้นที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านภาษาและวรรณกรรม ผลงานการศึกษาวิจัยในด้านวรรณกรรมท้องถิ่นที่มาจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบของครูสันติ นับเป็นเอกสารที่มีความสำคัญยิ่งในการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกำแพงเพชร งานวิจัยมากกว่า ๓๐ เรื่อง เป็นภาพสะท้อนอย่าง

ดีเยี่ยมในกระบวนการประยุกต์องค์ความรู้ด้านภาษาและวรรณกรรมให้เป็นระดับสากล นับเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาทุกระดับ

ปัจจุบันครูสันติ เป็นประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร รองประธานสภาวัฒนธรรมภาคเหนือ เป็นผู้นำเครือข่ายทางวัฒนธรรมตำบล และวัฒนธรรมอำเภอต่างๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร รวม ๓๐ แห่ง โดยได้เผยแพร่สร้างสรรค์ผลงานด้านวรรณกรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้

ครูสันติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นจากประสบการณ์ที่สั่งสมมา ตั้งแต่อายุ ๓๐ ปี ดังนี้

- ❖ เขียนบทคำบรรยายในการแสดงแสง เสียง ประกอบจินตนาการและกำกับการแสดงในงาน ประเพณีนบพระเล่นเพลงตั้งแต่ปี ๒๕๓๘-๒๕๕๒ อาทิ เรื่องธรรมนาคร สถิตาภรณ์ กำแพงเพชร ประเพณีลอยกระทงของจังหวัดกำแพงเพชร
- ❖ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นและพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาของเมืองกำแพงเพชรมากกว่า ๓๐ เรื่อง อาทิ เรื่องทุ่งมหาธาต เรื่องนครชุม เรื่องอำเภอไทรงาม เรื่องอำเภอคลองขลุง เรื่องเมืองไตรตรึงษ์ กับประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร งานวิจัยเรื่องการแสดงพื้นบ้านของชุมชนโบราณกำแพงเพชร เอกสารเหล่านี้ใช้เป็น เอกสารอ้างอิงทางวิชาการ และแนวทางการวิจัยทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นแก่สถาบันต่างๆ
- ❖ เขียนบทโทรทัศน์ กำกับบท เผยแพร่ทางเคเบิลท้องถิ่น ทั่วประเทศ ความยาว ๑๕-๓๐ นาที เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
  - พระมหากษัตริย์กับเมืองกำแพงเพชร (๑๖ ตอน)
  - แหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญากำแพงเพชร (๕๐ ตอน)
  - วัดโบราณในจังหวัดกำแพงเพชร (๖๖ ตอน)
  - คหกรรมศิลป์ในจังหวัดกำแพงเพชร (๕๔ ตอน)
  - การแสดงพื้นบ้านจังหวัดกำแพงเพชร (๒๕ ตอน)
  - วัฒนธรรมประเพณีในจังหวัดกำแพงเพชร (๘๐ ตอน)
  - พระเครื่องเมืองกำแพงเพชร (๕ ตอน)
  - บุคคลดีเด่นเมืองกำแพงเพชร (๗ ตอน)
  - การแสดง แสง เสียง (๑๕ ตอน)
  - การแสดงของนักเรียน (๑๔ ตอน)

การถ่ายทอดความรู้

ครูสันติได้ถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น มานานกว่า ๓๐ ปี โดยไม่ปิดบังความรู้แก่ผู้เรียนทุกคน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ดังนี้

- การศึกษาในระบบ :**
- ❖ ได้จัดทำหลักสูตรในรายวิชาภาษาไทย และเป็นครูผู้สอนแก่นักเรียนในโรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร และสถาบันต่างๆ จำนวนมาก
- ศึกษานอกกระบบ :**
- ❖ ถ่ายทอดความรู้โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ อาทิ โครงการลานวัฒนธรรมเพื่อเยาวชนจัดปีละ ๖ ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการครั้งละ ๑๕๐-๓๐๐ คน
  - ❖ จัดกิจกรรมลานวัฒนธรรมเพื่อเยาวชนและครอบครัว เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนและอ่านกาพย์ กลอน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ❖ จัดอบรมให้ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน โดยใช้สถานที่จริง
- ศึกษาตามอัธยาศัย :**
- ❖ เผยแพร่วรรณกรรมผ่านสื่อหลายช่องทาง ได้แก่
    - เป็นวิทยากรบรรยาย และจัดแสดงแสง เสียง ประกอบจินตนาการในงานประเพณีนบพระเล่นเพลง
    - ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เอกสารตำราวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ ๔๐๐ เรื่อง มีผู้เข้าไปศึกษาเยี่ยมชมได้ทั่วโลก ในระบบวิดีโอเกิล (<http://video.google.com>) เว็บไซต์<http://www.sunti-apairach.com/book/> และ <http://www.sunti-apairach.com/>

วิธีการถ่ายทอดความรู้

ครูสันติ ได้ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้หลากหลายแนวทางดังนี้

- ❖ การบรรยายให้ความรู้แก่บุคคลากรในสถาบันต่างๆ ทั่วประเทศในด้านภาษาและวรรณกรรม
- ❖ จัดทำวีดิทัศน์ ซีดี ดีวีดี เผยแพร่แก่ผู้สนใจ
- ❖ จัดทำตำรา เอกสารให้ความรู้เป็นคู่มือในการถ่ายทอดประสบการณ์
- ❖ นำหนังสือที่เรียบเรียงด้วยตนเองประมาณ ๑๐๐ เล่ม สามารถอ่านและเรียนรู้ได้ในระบบอินเทอร์เน็ต
เว็บไซต์ <http://www.sunti-apairach.com/book/>
- ❖ จัดทำเว็บไซต์ <http://www.sunti-apairach.com/> โดยนำรายการโทรทัศน์วัฒนธรรมและบทมาไว้ด้วยกัน จำนวนหลายร้อยเรื่อง สามารถเปิดดูได้และมีบทประกอบทางอินเทอร์เน็ต

การที่ครูสันติ อภัยราช เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น) เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕

นายสันติ อภัยราช เกิดเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่จังหวัดกำแพงเพชร เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ของนายเสรี อภัยราช และนางเสงี่ยม อภัยราช สมรสกับ นางจันทินี อภัยราช มีบุตรชาย ๑ คน คือ นายอรรถ อภัยราช

การศึกษา

- ❖ ปริญญาตรี กศบ. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
- ❖ ปริญญาตรี น.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เกียรติคุณที่ได้รับ ได้แก่

- ❖ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประถมาภรณ์ช้างเผือก
- ❖ พ.ศ. ๒๕๓๘ คุรุภาษาไทยนักพัฒนา ระดับมัธยมศึกษา จากมูลนิธิสยาม-เบญจา แสงมลิ
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๒ โล่เชิดชูเกียรติคุณเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๓ เกียรติบัตรครุต้นแบบวิชาภาษาไทย จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๔ โล่เชิดชูเกียรติคุณเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมจากหอการค้าจังหวัดกำแพงเพชรร่วมกับสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๔ เกียรติคุณเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมภาคเหนือ คนเด่นในรอบปี จากหนังสือพิมพ์ประชาไทย
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๖ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๗ เกียรติคุณผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมกำแพงเพชร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๐ เกียรติบัตรเป็นผู้มีคุณูปการต่องานวัฒนธรรมของชาติ เสียสละเพื่ออนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริมงานวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น จากกระทรวงวัฒนธรรม
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๐ โล่เกียรติคุณผู้ทำประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ด้านวัฒนธรรม
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๒ คุรุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านภาษาและวรรณกรรม (วรรณกรรมท้องถิ่น) จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ